

Valga Teataja



Valga valla infoleht

November 2020 • Nr11 (30)

www.valga.ee

Valga kesklinnas avati pidulikult Priimetsa Kooli uus koolihoone

4. novembril saabus kauaoodatud päev, kui aadressil Vabaduse 13 avati pidulikult renoveeritud hoonekompleks. Priimetsa Kool kolis uude majja juba 28. septembril, seega jõudis koolipere avamise ajaks oma uueks kodu omaks võtta.

Priimetsa kooli projekt sai alguse 15. mail 2017. aastal, enne seda jõuti kokkuleppele kooli toomises kesklinna nii toonases Valga volikogus kui ka linnavalitsuses. Avamisel tunnustati mitmete kõnepidajate poolt nii varasemat kui ka praegust vallavalitsust julge pealehakkamise ja sihikindluse eest, mille tulemusena jõudsid ehitustööd lõpule tänavu suve lõpuks.

Priimetsa Kooli avamise kava juhtisid kooli õpilased, tervituskõne pidasid haridus- ja teadusminister Mailis Reps, Valga vallavanem Ester Karuse, Valga volikogu esimees Alar Nääme ja Valga Priimetsa Kooli direktor Marina Krotova, kes tänas kõiki imelise hoone eest ja kinnitas, et koolipere on uute ruumidega väga rahul.

Pidulik üritus jätkus kooli aulas õpilaste esinemisega, sõnavõttude, õnnitluste ja kingituste üleandmisega. Päeva lõpetas vestlusring haridus- ja teadusminister Mailis Repsi ja Valga valla haridusjuhtide osavõtul.

Vallavanem Ester Karuse ütles oma kõnes, et Priimetsa Kooli toomisega kesklinna tekib Valgas uue kvaliteediga hariduskeskkond. „Vabaduse 13 kooli projekt on olnud edukas katse päästa üht linna väärtuslikumatest mälestistest. Ühes sellega paraneb kooli koostöö linna teiste koolide ja erinevate asutustega, samuti rikastab Priimetsa kooli uus hoonekompleks linnaruumi ja ilmestab ajaloolist tänavat otse kesklinnas, andes sellele uue elu.” Ta lisas, et vallavalitsuse jaoks on Priimetsa kooli valmimine olnud kuni viimase hetkeni südameasjaks, seda suurem on nüüd rõõm, et tänu rahastajate, projekteerijate, ehitajate ja kõigi teiste kaasaaideanute tänuväärselt tublile tööle toimub õppetöö tänapäevases keskkonnas.

Avamisel osalenud haridus- ja teadusminister Mailis Reps väljendas samuti heameelt, et Valga sai juurde põneva lahendusega koolihoone, tema sõnul on tänavu Eestis tööd alustanud 10 uut koolimaja. „Kõik on saanud eredad ja ilusad. Aga nagu koolidirektor ütles, peab see olema kõige ilusam, sest see on teie kool,” ütles Reps.

„Priimetsa kool sai kesklinna hariduse, kultuuri ja spordi osaks. See annab kinnitust, et tähtis on koostöö linna planeerijate, arhitektidega, kuidas uuesti ärgitada kesklinna piirkonda. See pole vaid see, kus käid poes või



Lindi lõikasid läbi haridus- ja teadusminister Mailis Reps, vallavanem Ester Karuse, volikogu esimees Alar Nääme, Rennes OÜ esindaja Kristjan Keemu ja Priimetsa kooli direktor Marina Krotova.



Koolihoone ehitaja Rennes OÜ juhatuse liige Kristjan Keemu andis Valga Priimetsa Kooli direktor Marina Krotovale üle sümbolse võtme (Fotod A. Kikkas)

lähed bussi peale, vaid siin on mõnus igapäevaselt teha ka teisi väga olulisi asju. Ja mis saab olla veel olulisem kui hariduse omandamine,” lisas minister.

Soovides kooliperele tuult tiibadesse, kinkis minister Reps Priimetsa Koolile traditsioonilise koolikella ühes moodsa tehnilise lahendusega.

Valga muuseumi direktor Neeme Punder kinkis muuseumi ja vallavalitsuse poolt koolile Marta Pärna kui samas majas kunagi tegutsenud Valga tütarlastegümnaasiumi

(aastatel 1919-1932) legendaarse direktori portree.

Valga muuseumi teadur-koguhoidja Priit Riemann aga mainis oma ülevaates, et renoveeritud hoone vanim osa Vabaduse 13 on Eesti juugendarchitektuuri üks silmapaistvaim näide. „Kõige rohkem on tegu Valga endise tütarlastegümnaasiumi hoonega. See valmis 1908. aastal. Kõigepealt ehitati hoone haiglaks, aga ajutiselt pandi siia sisse kool ja kool on siia sisse tänapäevani jäänud.”

Maja fassaad jaotub klassitsistliku traditsiooni kohaselt viieks osaks, fassaadil on kõrvutatud puhasklaos, punane tellis ja valged krohvitud pinnad.

Priimetsa kool tähistab sel aasta 101. sünnipäeva. 1919. aastal asutati toonane Valga Vene Era Reaalgümnaasium. Aastatel 1951–1966 asus praeguse nimega Priimetsa kool aga siinsamas majas Vabaduse tänaval, kus ta nüüdki värskest tegutseb. Valga 2. keskkool taastas oma ajaloolise nime Valga Vene gümnaasium 1995. aastal. 2015. aasta septembris nimetati kooli Priimetsa kooliks, seda nime kannab ta praegugi.

Valga militaarmuuseumi varahoidja Esta Mets andis ülevaate haridustegelase Marta Pärna elust, kes praeguses Priimetsa kooli hoones kunagi Valga tütarlastegümnaasiumi juhtis. Seetõttu teatakse maja aadressil Vabaduse 13 ka Marta Pärna koolimajana.

Mets lausus, et iga gümnaasium ei saa kiideldi asjaoluga, et direktor räägib viit võõrkeelt. Marta Pärna seda oskas. „Tema lõi siin koolimajas oma vaimsuse, oma põhimõtted.

Neid püüti õpilastele järjekindlalt ja hellalt iga päev meelde tuletada,” rääkis Mets. Kui tuli aasta 1932 ja majandussuruts, otsustati Valka luua ühiskõhikool, liideti tütarlaste ja poeglaste gümnaasium ja kuulsale koolijuhile enam kohta ei leitud. Marta Pärna sõitis Tartusse, tema endised õpilased püüdsid aeg-ajalt naist tema majanduslikus kitsikuses aidata. Pärna suri 1939. aastal ja maeti Pärnumaale Jakobsonide pere Kurgja talu kalmistule.

Priimetsa kooli projekti tulemusel valmis renoveeritud koolihoone, kus on optimaalne klasside arv, vahetati ventilatsioonisüsteem, kaugküttesüsteem, elektrisüsteem, paigaldati päikesepatareid, samuti valmis rekonstrueeritud õueala (õuesõppeklassid, parklad, haljastus); sisustati õppeklassid uue mööbli ja õppetööks vajalike seadmetega - lähtuvalt koolipidaja Valga Vallavalitsuse eelarve võimalustest. Vana koolihoonet aadressil Kuperjanovi 99 ootab lammutamine ja selle ala haljastamine.

Projekti koostasid noored Riia arhitektid büroost Lauder Architects, eesotsas peaarhitekt Karlis Laudersiga. Restaureerimistöde eest vastutas ehitusfirma Rennes OÜ. Tööde maksumus oli 3 924 700 eurot (sh toetus 3 335 995 eurot). Õppehoone rekonstrueerimist kaasrahastas Euroopa Regionaalarengu Fond läbi meetme «Koolivõrgu korrastamine» alategevuses „Põhikoolivõrgu korrastamine perioodil 2014-2020”.

Põhikoolina tegutsevas Priimetsa Koolis õpib 325 õpilast ja 38 õpetajat.

Valga vald osaleb 2024. aasta kultuuripealinna programmis

Tartu koos Lõuna-Eestiga on Euroopa kultuuri-
pealinn 2024. Nüüd on otsustatud, et ka Valga
vald osaleb suures kultuuriprogrammis. Nimelt
otsustati oktoobri lõpus toimunud Valga valla-
volikogu istungil üsna üksmeelselt, et Valga vald
sõlmib sihtasutusega Tartu 2024 koostöölepingu,
millega käivitatakse 2024. aasta Euroopa kultuuri-
pealinna põhjalik ettevalmistamine vallas.

Koostöölepinguga pandi paika kultuuri-
linna tegevused ja ja rahastamise põhimõtted
aastateks 2021-2025. Vallavanem Ester Karuse
leiab, et kultuuripealinna programmiga ühine-
mine on Valga valla jaoks vägagi perspektiivi-
kas, sest koostöö teiste piirkondadega toob ka
meile rohkem tuntut. „Kagu- ja Lõuna-Eesti
koondumine Euroopa kultuuripealinna egiidi
alla pakub ainulaadseid võimalusi ellu viia
ideid, mis on võimalikud ainult koostöös,”
näeb ta selles otsest kasu ja lisab, et sarnastes
projektides osalemine aitab meil vältida ääre-
maastumise süvenemist.

Kultuuripealinnaks olemise aja jooksul
on piirkonda oodata hulgaliselt külastajaid.
See tähendab ühtlasi majanduse elavnemist.
„Tiitliaastal toimuv mõjutab positiivselt nii

siin ööbivate kui ka ühepäevaturistide arvu,
majutus-, toitlustus- ja transpordiettevõtete
käivet, loomemajandust ja kultuuriasutusi ning
paljusid teisi valdkondi.”

Volikogu otsusele on eelnenud Valga valla
juhtide ning kultuuri- ja turismiedendajate
pikk eeltöö, mille käigus on peetud hulgaliselt
kohtumisi, koosolekuid, nõupidamisi, on arut-
letud ja kalkuleeritud. Ester Karuse rõhutab,
et meil tuleb targalt ära kasutada olemasole-
vat, näiteks meie piiriülest elukorraldust koos
täiesti erilise piirilinna staatusega. „Me võime
julgelt väita, et oleme Eesti lõunavärv, peame
vaid suutma selle teadmise enda kasuks tööle
rakendada,” sõnab vallavanem. „Kooslus „üks
linn - kaks riiki” on maailmas harukordne ja
see annab mitmeid võimalusi ennast tutvus-
tada,” lisab Karuse. „Tuleb mõelda suuremalt
ja avatumalt ning periood ühtse Lõuna-Eesti
kultuuripealinnana annab selleks hea võima-
luse: koos oleme rohkem nähtavad.”

Sel aastal hääletavad Tartu 2024 koostööle-
pingu üle kokku 19 Lõuna-Eesti omavalitsuse
volikogud Põlva, Tartu, Valga ja Võru maakon-
nast ning Viljandi linnast.



Vallavalitsus annab üürile korterid värskelt renoveeritud majas

Võimalus rendile võtta kõigi mugavustega osali-
selt sisustatud eluruumid äsja renoveeritud aja-
loolises hoones, aadressil J. Kuperjanovi tn 12,
Valgas. Pakkumisel on ühe- kuni kolmetoalised
korterid, rendihinnaga 3-6 eurot m2. Korterid
on mõeldud väljaüürimiseks eelkõige mobiilsele
töötajale, kuid ootame ka teisi huvilisi.

Pakutavate ruumidega tutvumiseks ja lisainfo saamiseks palume võtta ühendust:

Pille Meriroos 766 9955; 5237 792, e-mail:
pille.meriroos@valga.ee;
Janek Rennu 766 9956,
e-mail: janek.rennu@valga.ee.



Pink kahe linna piiril. Foto K. Merits

Kaksiklinn Valga-Valka uue ühise linnasüdame ehitustööd on lõppemas

Kui tavaliselt on suured muudatused linnade
arengus mõõdetavad inimpõlve pikkusega,
siis Valgas ja Valkas on juhtunud väikene
ime. Umbes 10 aastat tagasi tekkinud mõte
piiriäärne kaksiklinn taasühendada ning elu
ajaloolisesse linnasüdamesse tagasi suunata on
teoks saanud ning viimaks saame uhkusega
esitleda kahe linna ühist kvaliteetset ja kaas-
aegset avalikku ruumi.

2017. aastal toimunud rahvusvahelise arhi-
tektuurikonkursi võitis Hispaania arhitektuuri-
büroo „In Project Studio Barcelona SPC”.
Kolmepoolne leping ehitustööde teostamiseks
sõlmiti Valga ja Valka omavalitsuste ning AS
TREV-2 Grupi vahel eelmise aasta detsembris,
töödega alustati käesoleva aasta märtsis.

Vähem kui kümne kuuga on endisest hül-
jatud väljanägemisega piiriäärsest alast saanud

kahe linna ühine hubane keskus. Selle ajaga
loodi jalakäijate tänav, mis ühendab kahte
sümboolset maamärki – Eesti poolel Jaani ja
Läti poolel Lugaži kirikut; rajati kergliiklusteed
Konnaoja kallastele ning uus sild Konnaoja
mugavamaks ületamiseks; uuendati tänava-
katted, vahetati välja ja rajati uued trassid, ala
haljastati ning linnaruumi lisati uusi kujundu-
selemente, linnamööblit ja vaba aja veetmise
võimalusi. Kogu projekti muudab unikaalseks
piiriülesus - seda nii rahastamise, koostöö kui
piiriülese asukoha osas.

Projekti kogumaksumus on 5,3 miljonit
eurot, millest 3 miljonit rahastab INTERREG
Eesti-Läti piiriülese koostöö programm.

Kahe linna ühise keskuse pidulik avamine
toimub 12. detsembril kell 14.

Muinsuskaitseameti aastapreemia AASTA TEGU tuli Valka!



Valga Vallavalitsuse nimel võttis tunnustuse
vastu vallaarhitekt Jiri Tintera.

14. oktoobril anti Tallinnas Proto Avastuste-
hases pidulikult üle Muinsuskaitseameti aas-
tapreemiad, kategooria AASTA TEGU lau-
reaadiks nimetati J.Kuperjanovi tn 12 asuva
ajaloolise hoone restaureerimine üürimajaks.
Tunnustuse pälvisid Valga Vallavalitsus, maa-
lingute uurija Kaisa Milsaar ja maalingute res-
tauraator Kristiina Ribelus.

AASTA TEGU kategoorias oli nomineeritud
veel Saaremaa arheoloogia ja ajaloo uurimise
toetamine (tunnustuse pälvis Kristjan Rahu) ja
Paksu Margareeta hoonetekompleksi restauree-
rimine ja 2015. aastal leitud haruldasele kesk-
aegsele vrakile, kogeale, väärika ja atraktiivse eks-
positsioonipinna rajamine (tunnustuse pälvisid

SA Eesti Meremuuseum ja koge konserveerimise
eestvedaja kuraator Priit Lätti). Lisaks oli kate-
goorias PARIM RESTAURAATOR nomineeri-
tud Väino Niitväli, kes hoone fassaadil paiknevad
lõvipeakujulised maskaroonid konserveeris.

Valga vallavanem Ester Karuse märkis, et nüüd
- väärika tunnustuse valguses - võib selle suure töö
lõpetatuseks lugeda. „Suur tänu Valga Vallavalitsuse
poolt kõigile, kes on panustanud kultuuripärandi
päästmisse ja Eestis ainulaadse, ilusa ajaloolise
hoone taasloomise protsessi mitmete aastate jook-
sul. Tulemus on seda väärt!” Kehvas seisus ajaloo-
lise hoone omandas Valga linnavalitsus (27.01.2017
linnavolikogu otsuse alusel) aastal 2017, plaanid
majaga ulatuvad veelgi kaugemasse aega.

Aastapreemiatele kandideeris tänavu küm-
nes kategoorias 45 silmapaistvat restaureerimis-
tööd, uusehitist ajaloolises keskkonnas, inimest,
avastust ja tegu.



Ajalehte Valga Teataja annab välja Valga
Vallavalitsus

E-post: teataja@valga.ee

Reklaam: 5373 6992

Toimetus: 766 9902 või 5307 4109

Küljendus, kujundus, teostus:

OÜ Kuldne Lamm

Trükk: AS Kroonpress

Valga valla aasta isa Kaimo Vahtra on eeskujuks oma kahele pojale

Reede õhtul, isadepäeva eel Tsirguliina rahvamajas toimunud pidulikul kontserdil tervitati kõiki haid ja väarikaid isasid ja jagati tunnustust Valga valla aasta isa nominentidele. Valga valla aasta isaks kuulutati Kaimo Vahtra.

Kaimo Vahtra on isana suureks eeskujuks kahele täiskasvanud pojale ning toredaks vanaisaks lapselapsele. Iseloomustuses, millega Kaimo Vahtra aasta isa konkursile esitati, on rõhutatud just pühendumist oma lastele, aga ka tema hindamatut panust Kaitseliidu noorte tegemistesse. „Tema puhul ei ole oluline, kui kiire tal endal parasjagu on – ta leiab alati kõigi ja kõige jaoks aega. Ta on mõistev ning alati valmis kuulama ja murede lahendamiseks erinevaid võimalusi pakkuma. Oma töös, kus ta peab planeerima ja arendama Valgamaa noorkotkaste tegevust, panustab ta erinevate sündmuste ja väliõpete korraldamisse.“

Vahtra on töötanud Kaitseliidu noorteinstruktorina aastast 2008, kuid vabatahtlikuna on ta noortega tegelenud juba 90ndatest aastatest. „Isa ja vanaisana on ta väga mitmekülgne, pakkudes toredaid tegevusvõimalusi oma lastele ja lapselapsele ning selles osas ei ole ta pikalt planeerija: mõtted ja ideed, kuidas päeva põnevamaks teha, tulevad lennult.“ Just nii on teda iseloomustanud lapsed. Külalaps on ta oma tegevusega näidanud poegadele kätte suuna edaspidises elus: nad mõlemad on



Valga valla aasta isaks nimetatati Kaimo Vahtra.



Tänavused Aasta isa nominendid Aivar Tsimmer, Viktor Mägi, Heiki Veider ja Kaimo Vahtra.

seotud noorsootööga ja panustavad Kaitseliidu noorte tegevusse.

Heaks kokkusattumiseks peab aasta isa, et talle tunnustus osaks sai just Tsirguliina rahvamajas, ja just nüüd. „See on minu kodukoht, olen siit pärit ja siin koolis käinud.“ Vahtra lisas, et Tsirguliina keskkooli lõpetamisest on nüüdseks juba 25 aastat.

Konkursile esitatud nelja toreda ja tegusa isa kohta saab öelda, et nad on inimestena küll erinevad, kuid isadena on neil palju ühiseid jooni. Aasta isa valimine nende nelja hulgast ei saanud olla kerge ülesanne. Lisaks Kaimo Vahtrale olid nominentideks Aivar Tsimmer, Viktor Mägi ja Heiki Veider.

Kolme tütre isa ja nelja lapselapse vanaisa Aivar Tsimmer on alati olnud valmis aitama, kui keegi seda vajab – nii pere ringis kui külakogukonnas. Pere hindab teda väga ja tütar Kadi on kirjutanud oma isa kohta ülimalt armsa iseloomustuse. Tsimmerite pereisa on töökas ja hooliv ning pere vajadustega arvestav ning jõuab tegelda väga paljude asjadega. Näiteks võttis ta hiljaaegu käsile lõõtsamängu õppimise ja on juba jõudnud ka esinemas käia.

Kahe täiskasvanud lapse isa Viktor Mägi on oma laste sõnul ühtlasi ka ütle mata vahva vanaisa oma neljale lapselapsele. „Ta on oma lastelastele alati olemas – kannatlik, rahulik ning valmis alati neile maailma näitama ja nendega koos erinevaid tegevusi välja mõtlema.“ Nii kaasab ta lapselapsi aia- ja remonditöödesse, käib nendega maailma avastamas ning sündmustel. Ta suunab neid kannatlikult ning õpetab toimetama juba varakult. Just nii on oma

isa kohta kirjutanud tütar Maarja.

Aasta isa nominent Heiki Veider on silma jäänud oma terviseteadliku eluviisi ja kodulinnast hoolimisega. Tema iseloomustusest saab lugeda, et ta on ülimalt hea isa oma kahele lapsele: ta pühendab neile palju aega ja armastust ning on suurepäraseks eeskujuks. „Heiki on kodanik, kes käib linnas ringi avatud silmade ja heatahtliku suhtumisega ümbritsevasse. Kõigist tema ettevõtmistest kumab läbi mõtteviis, et maailm saab, võib ja peab olema parem paik lastele, peredele, kogukonnale.“

Kõiki kohaletulnuid – ja eriliselt just isasid – tervitas Valga asevallavanem Mati Kikkas. „Suur rõõm on olla isadepäeva eel teiega siin, Tsirguliina kultuurimajas. Mul on au tervitada kõiki meie koduvalla tublisid ja väarikaid

isasid, vanaisasid ja ka tulevase isasid ning anda üle tunnustus tänavusele Valga valla aasta isale.“ Kikkas, kes alles hiljaaegu sai teistkordselt isaks, sõnas, et mõistab suurepäraselt, milline õnn on olla lapsevanem. „Peale esimese lapse sündi küsiti minult sageli, et mis tunne see on – olla isa. Saan vastata, et see on väga tore ja uhke tunne ning pole midagi paremat sellest, kui saad oma laste jaoks olemas olla ja näha sära nende silmades.“

Pidulikult kontsertaktusel hoidis meeoleolu üleväl rahvamaja juhataja, kohalike peoõhtute juht ja hing Arne Nõmmik, imeilusa kontserdi andsid Tsirguliina kooli laululapsed Margit Aigro juhendamisel ning regilauluansambel Koidu Tähed.

Valga valla aasta isa tiitel anti välja kolmandat korda.

ÕNNITLEME NOVEMBRIKUU EAKAID SÜNNIPÄEVALAPSI!

95. sünnipäeva tähistab

Anna Stepanova
Nikolai Katušin

90. sünnipäeva tähistavad

Kalju Tõugjas
Leida Puusepp
Jekaterina Kulešova

85. sünnipäeva tähistavad

Veera Žitskaja
Daniel Kirop
Ellu Kivi
Aleks Aidla
Erika Teever
Maire Valner
Laine Höppö

80. sünnipäeva tähistavad

Nikolai Jermošin
Eve Puudersell
Zinaida Puusta
Helju Laul
Hillar Kikas
Zinaida Semjonova
Mirne-Ilona Kikka
Linda Põhjaki
Niina Kuusk
Mare Plinte
Malle Elstein
Olga Simane
Siiri Kond
Olga Raavik
Milvi Karuse
Pjotr Tihhonov

Novembrikuu juubilarid, kes ei soovi mingil põhjusel õnnitlemist ajalehes, palume sellest teada anda hiljemalt 1. detsembriks tel 5340 7629 või e-kiri: kuido.merits@valga.ee

Hargla Kool pälvis Ettevõtliku Kooli hõbetaseme tunnustuse



Hargla koolipere. Foto: K. Merits

Haridusprogramm Ettevõtlik Kool omistas tänavu 17 haridusasutusele esimese astme kvaliteedimärgise ehk baastaseme ja viiele koolile teise astme ehk hõbetaseme. Hargla Kool pälvis esimesena Valgamaal hõbetaseme tunnustuse.

„Ettevõtlik kool” või „Ettevõtlik lasteaed” kvaliteedimärgise kasutamise õiguse saavad need koolid ja lasteaiad, kelle õppeasutus vastab ettevõtliku õppe kriteeriumitele olulistes lasteaias ja koolielu valdkondades. „Ettevõtlikus koolis on olulisel kohal kaasav ja ettevõtlik õpe, mis jõuab nii ainetundidesse kui ka õppetöö välisesse aega.

Vastava standardi saamiseks tuleb igal õppeasutusel läbida hindamine, mis viiakse läbi järgmistes valdkondades: eestvedamine ja juhtimine, personalivaldkond, koostöö huvigruppidega, ressursside juhtimine, õppe- ja kasvatusprotsess.

Hargla Kooli direktori Juta Kondi sõnul on Hargla Kooli prioriteediks õpilase individuaalse võimekuse märkamine ning hariduse andmine vastavalt õpilaste võimetele. „Eesmärk on noori valmistada ette toimetulekuks igapäevaja tööeluks ning seeläbi arendada ettevõtlikkust. Ettevõtliku kooli standard on hea tööriist

õppetegevuse sisehindamiseks. Ettevõtliku kooli hõbetaseme saavutamine on Hargla Koolile kvaliteedimärk ning annab teadmise, et ollakse teel õiges suunas,” selgitab Kond. Hargla kool teeb tihedat koostööd Taheva noortekeskusega ning ideedest õpilastel puudu ei jää. Selle tõestuseks on kasvõi Hargla noorte loodud minifirmad.

Ettevõtlik Kool on kaasaegse hariduse kvaliteedimärk, millega jagatakse tunnustust kolmel erineval tasemel: baas-, hõbe- ja kuldtasemel.

Baastaseme saanud õppeasutusi iseloomustab oma organisatsiooni igakülgne teadlik

arendamine vastavalt ettevõtliku õppe kvaliteedisüsteemile ehk standardile.

Hõbetaseme koolid ja lasteaiad on ettevõtliku õppe vallas kogemuste kandjad ja jagavad vähemalt oma maakonnas piires ehk on eskujuks oma maakonnas.

Kuldtaseme koolid ja lasteaiad on ettevõtliku õppe liidrid nii Eesti siseselt kui ka välismaal, nad on väga suureks toeks programmi arendamisel.

Ettevõtliku Kooli võrgustikku kuulub 124 kooli ja 15 lasteaeda üle Eesti, neist 8 hõbe- ja 1 kuldtasemega õppeasutust.

Valga valla planeeringute teated

Detailplaneeringu algatamine

Valga Vallavolikogu 30.10.2020. a otsusega nr 199 algatati Raavitsa küla, Tiigi krundi detailplaneeringu koostamine. Sama otsusega jäeti algatamata detailplaneeringu koostamiseks keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Algatatud detailplaneeringu koostamise eesmärk on Tiigi krundile hoonestusala ja ehitusõiguse määramine elamu ning kõrvalhoonete püstitamiseks, samuti juurdepääsutee võimaliku asukoha määramine Riissali järve kaldale väljapääsuga avalikult kasutatavale teele.

Planeeringuala suurus on ligikaudu 2,27 ha. Planeeringuala asub Valga vallas Raavitsa küla suvilate piirkonnas. Krundi naabruses on väikeelamud ja suvilad. Põhjaküljelt piirneb krunt metsaga (riigiomand) ja lõunaküljelt kohaliku teega (Valga-Suurekõrtsi-Kesk-Valga tee).

Karula valla üldplaneeringuga on Raavitsa küla piirkonda määratud maakasutuse juhtotstarbeks pereelamumaa, mis on kooskõlas detailplaneeringu eesmärgiga. Üldplaneeringuga määratud maakasutuse juhtotstarbed annavad edaspidiseks maakasutuseks põhisuunad. Piirkond jääb rohevõrgustiku alale

(Jaanikese-Toogipalu koridor). Arvestades algatatud detailplaneeringu eesmärgiga, Karula valla üldplaneeringuga, planeerimis- seadusega ja looduskaitse seadusega, sisaldab detailplaneering üldplaneeringu põhilahenduse muutmise ettepanekut Riissali järve ehituskeeluvööndi vähendamiseks, kui kavandatakse juurdepääsutee rajamist avalikult kasutatavale teele veehoidla kalda kaudu.

Üldplaneeringu põhilahenduse muutmise ettepanekut sisaldava detailplaneeringu koostamisel tuleb anda eelhinnang ja kaaluda keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise vajalikkust. Koostatud eelhinnangu kohaselt ei kaasne kavandatava detailplaneeringu elluviimisel olulist keskkonnamõju, mis võiks ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervist ja vara. Mõjud, mis kaasnevad, piirduvad peamiselt vaid Tiigi kinnistuga. Planeerimisdokumendi elluviimisega seatud tegevustega kaasnevad negatiivsed mõjud on valdavalt ehitusaegsed ning kaovad peale ehituse lõppemist. Eelhinnangu tulemusena on jõutud järeldusele, et keskkonnamõjude strateegilist hindamist ei ole vajalik

algatada. Detailplaneeringu keskkonnatingimustega arvestamine on igakülgsest võimalik planeerimismenetluse käigus vastavalt planeerimis- seaduse § 126 lõike 1 punktile 12.

Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise osapooled:

Koostamise algataja ja kehtestaja on Valga Vallavolikogu (e-post kantselei@volikogu.valga.ee, telefon 766 1553).

Koostamise korraldaja Valga Vallavalitsus (e-post valga@valga.ee, telefon 766 9900).

Detailplaneeringu algatamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmise otsusega on võimalik tutvuda Valga valla veebilehel (<https://www.valga.ee/238>).

Detailplaneeringu menetluse käigus on igaühel õigus osaleda planeerimismenetluses ja selle ajal avaldada arvamust planeeringu kohta. Oma arvamuse saab esitada Valga Vallavalitsuse e-postile valga@valga.ee või postiaadressile Puiestee tn 8, Valga linn, Valga vald, 68203 Valgamaa.

Lenna Hingla,
planeeringute juhtivspetsialist,
lenna.hingla@valga.ee

Valga Toidupank annab teada!

Saabunud on Euroopa Liidu sügisene toiduabi. Toiduabi hakatakse jagama eelnevalt koostatud nimekirja alusel ning toidupaki saab kätte oma maakonnas asuvast väljastuspunktist (Lembitu tn 2, Valga). Rohkem infot toiduabi jagamise kohta võimalik saada oma sotsiaaltöötajalt. Toiduabi jagatakse alates neljapäevast, 5. novembrist ajavahemikus kella 12-15ni.

Valitsuse kehtestatud koroonaviiruse vastased meetmed

Meetmed töökohal

- Töötajatel soovitame teha võimaluse korral kaugtööd.
- Tööandjatel soovitame valmistada ette kaugtöö plaani ja korraldada kaugtöö juhiks, kui töökohal nakatub keegi koroonaviirusesse.
- Soovitame ära jätta kõik ühisüritused, sealhulgas jõulupeod, kus osalevad inimesed, kes igapäevaselt kokku ei puutu. Pereringis jõulupühade pidamine on loomulikult lubatud.

Meetmed kodus ja pereringis

- Enne riskirühma kuuluva inimesega kohtumist tuleb veenduda enda nakkusohutuses ning külastamisel tagada ohutus: kanda maski, hoida distantsi ning puhastada käsi ja pindasid.
- Hoolekandenasutustel tuleb tagada riskirühma kuuluvatele inimestele ohutud võimalused kontaktseks ja mittekontaktseks suhtluseks.
- Kinni tuleb pidada ohutusreeglitest, mis kehtivad koroonaviirusesse nakatunuga koos elamisel, sealhulgas tuleb kanda maski, hoida võimalusel distantsi ja vältida temaga kokkupuudet ning puhastada regulaarselt käsi ja pindasid.

Meetmed avalikes kohtades ja ühistranspordis

- Ühistranspordis, kaubandusettevõtete teenindussaalides ja nende üldkasutatavates ruumides ning konverentsidel, kontsertidel, teatris ja kinos tuleb kanda maski või katta nina ja suu. Selle nõude täitmist palume jälgida ning inimesi informeerida ka vedajatel, kaubandusettevõtjatel ja ürituste korraldajatel. Maski ei pea kandma inimesed, kellele see on

meditsiiniliselt vastunäidustatud (näiteks astmaatikud) või esineb vajadus suhelda vaegkuuljatega, kes loevad suhtluse käigus ka vestluspartneri huultelt, ning alla 12-aastased lapsed. Võimalikud on ka teised põhjendatud olukorrad (näiteks juhul, kui transpordivahendis pole teisi reisijaid).

- Vedajatel palume korraldada ühistranspordis maskikandmist puudutava teavituse, näiteks üleskutse "Hea reisija, pane mask ette!" Muu ohutusalane informatsioon tuleb panna ühistranspordivahendis nähtavale kohale.
- Valitsus kehtestab oma korraldusega kaubandusettevõtete siseruumides asuvates teenindussaalides ja nende üldkasutatavates ruumides 2+2 reegli, mille kohaselt tohib üheskoos liikuda kuni kaks inimest ning teistega tuleb hoida vähemalt kahemeetrist vahemaad, välja arvatud perekondadel ja kui seda ei ole võimalik mõistlikult tagada. Reegel hakkas kehtima 16. novembrist.
- Valitsus kehtestab oma korraldusega toitlus- ja meelelahutuasutustes inimeste gruppide vahel kahemeetrise vahemaa reegli, kusjuures ühes seltskonnas võib viibida kõige rohkem 10 inimest. Piirang ei puuduta ühe perekonna liikmeid, samuti ei puuduta see näiteks huviharidust ja laste mängutubasid. Reegel hakkas kehtima 16. novembrist.
- Valitsus piirab oma korraldusega toitlustus- ja meelelahutuasutuste lahtiolekuaega alates keskööst kuni kella 6ni hommikul, et vältida inimeste kogunemist. Piirang ei hõlma toidu kaasamüüki. Piirang hakkas kehtima 16. novembrist.

Hoia me viiruse eemal!



**Kasuta HOIA mobiilirakendust**
Laadi mobiilirakendus alla veebilehelt hoia.me

**Hoia distantsi**

**Pese käsi**

**Haigena püsi kodus**

**Kanna maski**

Püsime terved!

Vaata lähemalt Terviseameti soovitusi koroonaviirusest hoidumiseks.

 kriis.ee  hoia.me  1247

OHT ON TAGASI!

KUST KÜSIDA INFOT?

- Tervist puudutavate küsimuste korral helista perearsti nõuandelefonile 1220 (välismaalt helistades +372 634 6630).
- Hingamisraskuse või õhupuuduse korral helista hädaabinumbrile 112.
- Koroonaviirusega seotud küsimustele on ööpäevaringselt avatud tasuta häirekeskuse kriisinfotelefon 1247 (välismaalt helistades +372 600 1247).
- Konsulaarabi telefonilt 5301 9999 saab välisministeeriumi konsulaarinfot, kui oled välismaal hätta jäänud.
- Küsimuste korral pöörduge terviseameti poole e-posti teel: info@terviseamet.ee

KUIDAS END KAITSTA?

- Pese tihti käsi.
- Kätepesuks kasuta sooja vett ja seepi ning avalikes kohtades kasuta käte desinfitseerimisvahendit.
- Jälgi hingamisteede hügieeni.
- Kui aevastad või köhid, siis kata oma suu ja nina ühekordse salvrätiga. Viska see koheselt prügikasti ja puhasta seejärel käed. Kui sul ei ole salvrätikut, kasuta oma varrukast (küünarvarre osa), aga mitte paljast kätt.
- Hoidu lähikontaktist.
- Haigussümptomitega inimestega hoia distantsi.
- Välti silmade, nina ja suu katsumist.
- Kui puudutad oma silmi, nina või suud mustade kätega, siis on võimalus, et viirus kandub ka sinule edasi.
- Kui sul on palavik, köha, hingamisraskused, otsi varakult abi.
- Sümptomite ilmnemisel võta ühendust perearstiga või helista perearsti nõuandeleinile 1220.

COVID-19 SÜMPTOMID JA LEVIMINE

- Peamised sümptomid on peavalu, haistmismeelte kadu, ninakinnisus, köha, väsimus, lihasvalu, nohu, maitsemeelte kadu, kurguvalu, palavik.
- Raskematel juhtudel võivad tekkida hingamisraskused, rindkere valud, häired kõnes ja liigutustes.
- Viirus levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähedasel kontaktil nakkuskahtlase inimesega, kellel on nakkusele iseloomuslikud sümptomid, eelkõige köha.
- Viiruse peiteperiood on 2-14 päeva, keskel läbi 5 päeva.
- Koroonaviiruste põhjustatud nakkuse esmaseks ennetusmeetmeks on hea käte hügieeni järgimine.

MIDA TEHA, KUI KAHTLUSTAD NAKATUMIST?

KUI SUL ESINEB VÄHEMALT ÜKS JÄRGMISTEST SÜMPTOMITEST:

- köha - palavik >38°C – hingamisraskused - kurguvalu

HINDA JA TEGUTSE VASTAVALT TERVISESEISUNDILE, KUI

- Sümptomid on pigem kerged või mööduvad - püsi kodus, jälgi enda seisundit ja isoleeri end.
- Sümptomid on rasked (palavik >38°C, köha) - püsi kodus ja helista perearsti nõuandeleinile 1220 või oma perearstile.
- Tervise seisund on kriitiline (hingamisraskused ja vajad erakorralist abi) - helista hädaabinumbril 112.
- Oled olnud lähikontaktis COVID-19 nakatanud inimesega - püsi kodus, jälgi enda seisundit ja isoleeri end.

RAKVERE TEATRI

Selma Lagerlöf

CHARLOTTE LÖWENSKÖLD

Tekst, lavastus **Urmus Lennuk**

Osades **Grete Jürgenson, Ülle Lichtfeldt, Silja Miks, Madis Mäeorg, Eduard Salmistu, Natali Väli, Imre Öunapuu**

K, 25. nov kell 19 **Valga kultuurikeskuses**

rakvereteater.ee piletimaailm.com **32 95 444**

Valla kalmistud saavad korda ja ühtsesse andmebaasi

Valga valla kalmistute heakord on viimastel aastatel tunduvalt paranenud, ka sel hooajal said ära tehtud suured korrastustööd ning mõnigi pikemalt plaanitud ettevõtmisele võis joone alla tõmmata. Suurem osa töid sai tehtud Laatre II kalmistul.

Peale valdade ühinemist on Valga vallal hooldada 12 kalmistut – Priimetsa, Toogipalu, Tartu tänava, Tartu maantee, Laatre I ja II, Priipalu, Vissi, Vana-Kalmistu, Lüllemäe kalmistu, Laanemetsa kalmistu ja Hargla kalmistu. Viimane nimetatust ei kuulu küll Valga vallale, kuid vald kannab hoolt, et kalmistul oleks kalmistuvaht ja vajalikud tööriistad hooldustöödeks. Et saada kõik kalmistud korda ja ühtse süsteemi järgi toimima, on vallavara ja -hoolduse varavalitsemise juhtivspetsialist Pille Meriroos koos oma meeskonnaga teinud südamega tööd ning tulemused saavad järjest paremini nähtavaks.

Üks rahupaik sai korrastatud

Nii näiteks loeb ta viimase aja suuremateks tööviitudeks ühinemisjärgselt kalmistutest kõige raskemas olukorras olnud Lüllemäe asuva Vana-Kalmistu korrastamise ja Laatre kalmistul perekond Lattikute platsi suursuguse väljanägemise taastamise. Meriroosi sõnul oli väärtuslike hauamonumentide ning piiretega Lüllemäe vana kalmistu veel mõned aastad tagasi niivõrd metsistunud, et võõras ei oleks selles metsatukas osanud kalmistut aimatagi. Vaid üksikud raudaia fragmendid ja hauatähised hakkasid tähelepanelikul vaatlemisel silma ja reetsid rahupaiga.

2016. aasta juuli alguse suur torm, mis piirkonnas palju kahju tegi, ei jätnud puutumata ka Karula kandi kalmistuid. Vana kalmistu sai ulatuslikke tormikahjusid, selle seisukord halvenes. „Kalmistut asuti korrastama tegelikult juba üle-eelmisel aastal. Mullu lõpetati võsa lõikamine, langetati kuivanud puid ja külvati ka muru. Kalmistu piirdeaed on nähtavale tulnud. Kalmistuvaht Kaido Meresaar otsis omal initsiatiivil üles mulla alla mattunud vanad mälestussambad, raudristid ja nüüd on ka need ilusti nähtavad. Kaido on teinud väga tänuväärset tööd,“ kiidab Meriroos hoolsat kalmistuvahti ja lisab, et kalmistust on tänaseks tõepoolest saanud ilus pargialune.

Laatre kalmistud saavad järjest kenamaks

„Laatre I ja II kalmistul sai sel aastal lõpetatud inventariseerimine ja tööjärge ootab andmete sisestamine,“ sõnab Meriroos. See tähendab geodeetilisi mõõdistusi ja et korrastatud on kalmistul asuvate hauaplatside ja maetute andmed andmebaasi jaoks, mida edaspidi kasutatakse kalmistute registris avaldamiseks. Andmed ootavad veel sisestamist. „Võsa sai maha võetud, põlised puud hooldatud, tööd jätkuvad ka hilissügisel. Samuti oleme ära viinud suure hulga kalmistutele kuhjunud

prügi ning uuendanud silte ja viitasid.“

Laatre II kalmistul asub perekond Lattikutele kuuluv neljakohaline hauaplats, märk inimpõlv tagasi toimunud traagilisest sündmusest. Graniidist piirdeaia hauakompleksi kaunistab August Vommi skulptuur põlvitava mehega, kuid plats on olnud aastaid hooldatamata. Pille Meriroos sõnas, et kuna Muinsuskaitseametilt selle korrastamiseks toetust ei õnnestunud saada, sai plaani võetud, et vald korrastab selle väga ilusa ja omapärase hauakujundusega platsi ise. Sel suvel saigi töö tehtud ja tähelepanuväärset rahupaika ei pea enam hābenema kalmistul käijad ega ka selle valdaja.

Selle ja paljude teiste kalmistul tehtud heakorratööde eest tahab Meriroos tänada Töötukassat ja Igor Jallaid, kes koos pikaajaliste töötutega tööharjutuse projekti raames mitmel pool vallas suureks abiks olid. Nimelt on FIE Igor Jallai läbi riigihanke pakkunud Töötukassale tööharjutuse teenust ning seekordseks ettevõtmiseks saigi peamiselt kalmistute korrastamine. „Laatre kalmistu - ei taha küll paha sõna öelda - kuid see oli korrast ära. Proovisime töötutega teha nii palju ja nii hästi kui saime,“ märkis Jallai, seletades, et tööharjutuse eesmärk on töötutele – ja just pikaajalistele töötutele - anda motivatsiooni ning enesekindlust, et nad tunneksid ennast sotsiaalselt kaasatuna ning oleks edaspidi julgemad tööd otsima.

Nagu ajalooõpikud

Jallaille jäi peale korrastustöid südamele Valga vana linnakalmistu olukord. Kalmistu, mis paikneb E. Enno tänava, Pargi tänava, turuplatsi ja Jaama puistee vahelisel alal on kultuurimālestiste registris, samas üsna õnnetus seisus, vaatamata seal varasemalt tehtud korrastustöödele. 18. sajandil rajatud Valga linna-kalmistu, mille ala jääb osaliselt Jaama puistee alla, on ümber kohandatud pargiks ja tähelepanelikult vaadates võib seal leida üksikuid hauatāhiseid ning linnakalmistu asukohta tähistava mälestuskivi. Koristada oli omajagu. „Nāiteks siin oli üks prūgihunnik ja seda nāhes oli mul paha tunne: et kas me nii oma ajaloose suhtumegi. Tööde käigus me abilistega natuke proovisime lugeda neid kirjasid kividelt ning proovisime aru saada tekstidest ja daatumitest.

Leidsime mõned väga huvitavad kivid,“ seletas Jallai vanal kalmistul tehtut näidates.

„Nāiteks selle“. Jallai nāitas kivi, millesse meistri käsi oli raiunud avatud raamatu, kuid millelt puudus tahvel kirjadega. Sealsamas kõrval oli saksakeelne hauakivi tõenäoliselt kunagisele Valga peametsnikule (või metsaülemale) Eugen Adamsonile ja tema naisele Ida Adamsonile - saksakeelsete kirjade järgi. „Siin pargis jalutajad käivad haudade peal, ja see on ka joodikutele kokkusaamise koht,“ tunneb Jallai kahetsust. „Vaadake, mõned platsid on siiski hästi säilinud,“ nāitas ta hauakohti tähistavatele kiviāarte. „Kui oleks minu teha, otsiksin need välja, mārgistaksin ja lisaksin maetute nimed. Kalmistud, need on nagu väga-vāga huvitavad ajalooõpikud, võiksime osata neid paremini lugeda.“

Kalmistute seisukord üldiselt hea

Jallai sõnul läheb inimestele korda see vana surnuaed ja veel māletatakse aega, kui see 1960ndatel hāvitati. „Alustasime töötutega siit. See oli minu jaoks kõige õnnetum koht Valgas. Kui niimoodi inimesed suhtuvad oma kalmistutesse ja lahkunutesse, siis on midagi viltu selles ühiskonnas,“ viitab ta park-kalmistu prūgistamisele. Jallai sõnul lõpetas seekordne

töötute grupp oktoobris ja koos sai palju head āra tehtud. „See siin, Laatre ja Tartu tänava kalmistud said korda, ja meil kõigil oli vāga huvitav. Suur tānu õpetajate Maive, Igori ja Rauli poolt kõikide osalejatele, vallavalitsusele ja Töötukassale huvitava töövõimaluse eest!“

Pille Meriroos mainis kalmistute üldisest seisukorrast rāākides, et praegu on linnakalmistutest Toogipalu ainus, mis edasi laieneb. „Möödunud ja sel aastal sai korrastatud Toogipalu uut kvartalit, mille juures jālgime kalmistu detailplaneeringut ja metsakalmistule sobivat stiili.“

Muinsuskaitseamet on öelnud, et Valga valla muinsuskaitsealused kalmistud on üldiselt heas seisukorras: hooldatud, tähistatud juhiste ja eeskirjadega. „Nende kalmistute seast, mis Valga valla haldusesse seoses haldusreformiga on tulnud, vārib erilist esiletõstmist Lüllemāe vana kalmistu. See on kalmistu, mis enne oli võsas ja tāielikku unustuse hõlma vajunud, kuid tänaseks tāiesti uue nāo saanud – võsa on eemaldatud ja hauatāhised kōdu seest välja tõstetud,“ rāakis muinsuskaitseameti Valgamaa nõunik Margis Sein möödunud aastal, ühtlasi tänades Valga valda ja Pille Meriroosi isiklikult sihikindla tegutsemise eest valla kalmistute heaks.



Pildil korrastustööl osalenud Einar Plado, Margus Nugis, Igor Jallai, Raivo Visnapuu, Taavi Sirol ja Eili Somelar. Foto: P. Meriroos.



Valga vana linnakalmistut turuplatsi kõrval tähistab mälestuskivi.



Sodimine ja lõhkumine on jätkuvalt suureks probleemiks



Valga keskväljak väärib paremat kohtlemist

Peame jälle rääkima halbadest asjadest. Ajal, mil Valga vallas sünnib palju toredat ja inspireerivat, toimub siin ka asju, mis tekitavad pahameelt ja jõuetust. Näidet ei pea kaugelt otsima: oktoobri lõpus Valgas avatud väikelinnade väljakuid tutvustav näitus sai üleval olla napilt päeva: juba järgmisel oli see noortekamba poolt hävitatud.

Tähelepanelik linnakodanik, kes lõhutanud näitusest sotsiaalmeediasse video postitas, kirjeldas, kuidas lõhkumisel tabatud, eesti keelt kõnelevad teismelised tüdrukud keelamise peale naerdes ära jooksid. See siin on vaid üks paljudest taolistes juhtumitest. Valga uus keskväljak on kahe aasta jooksul juba mitmeid kordi kannatada saanud, küll sodimise, küll lõhkumise läbi. Kriitikat linnaelanike poolt on saanud nii omavalitsus kui politsei. Peamiselt on süüks pandud tegevusetust.

Kriitikat saavad nii vald kui korrakaitsjad

Valga piirkonnapolitseinik Marek Käisi sõnul on need konkreetsed lõhkujad teada ja nende suhtes algatatud ka väärteomenetlus. Kuid see ei ole tema sõnul lahendus, nagu ka probleem pole lihtsate hulgast. Ta märgib ka, et see järjekordne lõhkumisuhtum ei ole politsei jaoks mingi üllatus - Valga keskväljaku heakorraprobleemid on avalikkuse terava tähelepanu all olnud juba kaks aastat. Käis lisab veel, et üks põhjusi on, et väljak on linnasüdadena vähest kasutust leidnud ning seetõttu õhtuti noortele

ahvatlev ja varjuline kogunemiskoht.

Tema sõnul saab politsei pidevat kriitikat just tegevusetuse ja selle tõttu, et ei suudeta noori ohjata. „Ikka arvatakse, et karistus aitab ja et see maailma ravibki. Olles korrakaitsetöötaja olnud paarkümmend aastat, olen aru saanud, et karistamine ei ole mingi võluviis. Probleem on palju laiapõhjalisem ja sellega tuleb tegelda süsteemselt.“ Käisi sõnul tuleb lahendusi otsides vaadata laiemat pilti, tehes erinevate osapooltega igapäevaselt koostööd. Ka iga kogukonnaliikme panus on oluline: iga väike tegu, märkamine ja sekkumine teeb asja paremaks, kutsub noori korrale ja paneb ehk järele mõtlema. Kuid see sekkumine peab olema hoolivam. „Sildistamine ja sõim, mida me loeme nende noorte kohta internetikommentaaridest, on ka meie kogukonna nägu, kuid nende peale näpuga näidates me probleemi ei ravi ja neid noori ei aita.“

Võti on vanemate käes

Samuti ei aita trahvimine. „Teeme trahve, vestleme, noomime. Mis edasi?“ küsib staažikas politseinik. Karistada on kõige lihtsam. Nende noortega tegelemine peab olema laiapõhjalisem, ja see ei ole pelgalt politsei rida - see on võrgustiku teema. On vaja jõuda lapseni, kes tegelikult oma rikkumise olemusest aru ei saagi. Ja me olemegi kaasa löömas ennetusprotsessides ja sel teemal oleme pidanud lugematuid nõupidamisi, ümarlaudasid. Tegeleme selle teemaga jätkuvalt koostöös politsei, haridussüsteemi, omavalitsuse, lastekaitse ja teiste kõikvõimalike osapooltega.“

Käis ei ole nõus, et probleemid on vaid muukeelsete noorte pärusmaa ning tegelikult on suurem osa lapsi ja noori, olenemata rahvusest,

väga toredad ja tublid. „Palju räägitakse vene või roma rahvusest noorukitest, aga need lõhkujad on sageli hoopis eesti lapsed, nii ka viimati tabatud noored. Saame öelda, et igas rahvusgrupis on olemas selline kihistumine. Olen suhelnud nende probleemsete lastega, olen käinud nende kodudes ja püüdnud nende tegudest aru saada. Tegelikult ühendab pea kõiki neid lapsi see, et nad ei oskagi teisiti. Marek Käis tõdeb, et nende jaoks - nii kurb, kui see ei ole - see ongi normaalsus ja igapäevane elu nende oma kodus. Nii ei maksa neilt oodata teistmoodi käitumist ka avalikus ruumis, sest seda pole neile lihtsalt õpetatud.

„Jõuamegi sellesse punkti, kus tuleb tõdeda, et võti õpetamiseks ja suunamiseks on vanemate käes, ülejäänud saavad olla toeks. Tihti peale on suurimad abivajajad aga needsamad vanemad ise, kes ei mõista ega soovi aru saada oma vastutusest ning kellel jääb sageli puudu ka sotsiaalsetest oskustest.“

Vallavanem: noored peavad uskuma kodulinna tulevikku

Mis puudutab arvamust, et keskväljakut rüüstatakse, kuna seal „ei ole elu“, siis vallavanem Ester Karuse nõustub mõneti, et ehk on see tõepoolest üks põhjusi olnud, kuid see on järjest enam muutumas. „Oleme püüdnud ka vallavalitsuse tegevusi ja sündmusi Valga linnas suunata sennapoole ning juba on näha märke, et avarast keskväljakust võib õige pea saada aktiivselt kasutatav linnaruum,“ on vallavanem positiivne. „Inimesed on keskväljaku hästi vastu võtnud ja meie töö on kaasa aidata, et seal muude tegevuste hulgas ka elavam äritegevus käima läheks.“ Karuse sõnul aitab sellele tugevalt kaasa ka peatselt valmiv ja juba detsembris avatav Valga ja Valka ühine

linnaväljak. „See piirkond saab olema kohalikele inimestele, aga ka meie piirkonna külastajatele oluline. Loodetavasti paneb see ka noori uhkust tundma kodulinna üle ja uskuma selle tulevikku. Ehk muutuvad muude positiivsete arengute toel ajapikku ka nende noorte käitumismustrid, kes täna seinale sodivad või näituse hävitavad.“ Samas tunnistab Karuse, et probleem on tõsine ja töö muresid tekitavate noortega on katkematu protsess, kus siiski kiireid muutusi oodata ei saa. Ollakse tihe-
das kontaktis politseiga, koostöö sujub järjest paremini. Lisaks annab käimasolev konkurss lootust, et ka lastekaitsetöötajate read saavad peatselt täiendust.

Valla haridusspetsialist Ivi Tigase sõnul annab häid tulemusi, kui noorte probleemide ja probleemsete noortega tegelda läbi õppeasutuste ja nendega koostöös. „Samas on ka kogukonna reaktsioon taoliste juhtumitele äärmiselt oluline just kasvatuslikust poolest.“ Tigane märgib, et vallas on noortele loodud mitmeid võimalusi vaba aja veetmiseks: valla igas piirkonnas on noortekeskused või – toad, huvikoolid ning kohalikud kogukonnad ja MTÜd pakuvad mitmeid võimalusi huvitegevusteks, paraku ei ole riskikäitumisega noortele sellised tegevused atraktiivsed ja „seiklusi ning põnevust“ otsitakse mujalt.

Mida me ise saame ära teha?

Haridusspetsialist on samuti seda meelt, et lihtsaid lahendusi ei ole ning tegelda tuleb mitmel tasandil: selgitustöö koolides, suhtlemine peredega ning konkreetsete noortega, kaasates ja juhendades neid. „Tuleb leida just neile noortele sobivat rakendust. Seda me ka püüame teha ning koostöö erinevates vormides ja erinevate osapoolte – lastekaitse, politsei, haridusasutused, noortekeskused jne - toimub pidevalt ning seda püüame järjest tõhusamaks muuta.“ Tigane tõdes, et suur roll on perel, samas sageli probleemid just sealt algavadki, jõuavad edasi kooli ning sõpraderingi. „Noored leiavad sõpru ja „mõttekaaslasi“ ning koos tehakse valesid otsuseid. Vaja on tugisüsteemi, et need lapsed sellest ringist välja tuua ja see on pikaajaline protsess ning suur töö.“ Ka viimatisel vallavalitsuse kohtumisel politsei esindajatega olid laual just nimetatud probleemid ja eesmärgid.

Piikonnapolitseinik Käis on veendunud, et muutumise võti on koostöös ning suur roll on ka ennetustööl ja kodanikujulgusel. „Olen seda usku, et nii mõnegi häiriva murekoha saame lahendatud vaid koostööd tehes ning abivajajat märgates, mitte pidades sekkumist kellegi kolmanda pärusmaaks. Märkame ja sekkume siis kõik koos ning astume koos samme turvalisuse nimel. Ole sa vallatöötaja, lastekaitsja, koolijuht, eraettevõtja, lapsevanem või lihtsalt linnaelanik.“ Käis lisas, et pigem võiks mõelda tõsimeeli probleemse lapse, elu hammasrataste vahele jäänud täiskasvanu või mõne muu abivajaja puhul: „Mida mina saan ära teha?“, sest sotsiaalseid probleeme ei saa ravida vaid politsei-
seihirmu või trahvisedeliga.

Lea Margus

Kristi Lee: kui eesmärk on paigas, tuleb motivatsioon iseenesest

Valga põhikool on KiVa-koolide (KiVa - kiusamisvaba) esimese lennu liige, rakendades programmi juba 2013. aastast. Mis on andnud jõudu ja motivatsiooni? Kas kõik hetked on olnud helged? Kooli mentor Jane Alas intervjuueeris, Valga põhikooli KiVa-tiimi juht Kristi Lee vastas.

Jane:

Olete üks KiVa esimese lennu koolidest. Kuidas võtad kokku tänaseks käidud teekonna?

Kristi:

Jah, me oleme esimene lend. Mäletan, kuidas vestlesin toonase direktori Tarmo Postiga (praegu direktor Elva Gümnaasiumis, mis on ka KiVa-kool – toim), kes ütles, et kui saame grupi kokku, siis liitume. Saimegi grupi kokku ja baaskoolitusel osales ka Tarmo ise.

Baaskoolitusel paelus mind kohe juhtumite lahendamise metoodika: ei mingit detektiivi mängimist, kes ikka alustas jne. Fookus oli hoopis lahenduse leidmisel ja see mind paeluski. Olin ära võlutud ja kui nägin hiljem klassijuhatajana, et see reaalselt töötabki ja lastele KiVa-tunnid meeldivad, siis saigi minust nn KiVa fänn.

Alustasin KiVa tiimi liikmena 2013. aastal, kuid 2018. aastal lapsehoolduspuhkuselt naastes sai minust tiimi juht. Seitse KiVa-aastat on möödunud tõusude ja mõõnadega – on vahetunud nii tiimijuhid kui ka -liikmed. Mäletan, kuidas alguses oli ka mõningane vastuseis õpetajate poolt: miks peame KiVa-tunde andma, me ju nagunii käsitleme neid teemasid.

Enne kui 2018. aastal tiimi juhiks sain, oli kuulda ka mõtteid, et kas üldse KiVaga jätkata. Motivatsioon oli raugenud. Raskusi valmistas see, et õpetajad pidid ise leidma, millise ainetunni ajal nad KiVa-tunde läbi viivad, keegi ei tahtnud väärtuslikku tunniaega kaotada

ega topelttööd teha. Nüüdseks oleme olukorra lahendanud nii, et algklasside tunniplaanis on vaba tunni ressursi arvelt juures üks lõimitud eesti keel, kus saabki teha vaheldumisi KiVa, lugemis- ja liiklustunde. 5.-9. klasside õpetajad annavad KiVa-tunde klassijuhatajatundide ajal. Teekond on olnud käänuline ja oleme motiveeritud edasi liikuma, sest näeme oma töö vilja ja see annab kinnitust, et oleme õigel teel.

J: Sel aastal saavutasite aasta kiusuennetaja valimisel II koha. Kuidas sinna jõudsite?

K: Keegi on kunagi öelnud, et kui eesmärk on paigas, siis motivatsioon tuleb iseenesest. Eelmise õppeaasta alguses unistasime suurelt ja seadsime tiimiga julged eesmärgid: KiVa kvaliteedimärgiste kõrgtase, kiusamise ennetamine ja vähendamine, kõikide klassijuhatajate veebikoolituse läbimine, õpilasküsitlusest keeldumise põhjuste väljaselgitamine ja keeldujate osakaalu vähendamine ning aasta kiusuennetaja kooli tiitlile kandideerimine.

Eks see meid tagant tõukaski, kindel siht oli kogu aeg silme ees. Peale selle haarasime jooksvalt kinni igast uuest võimalusest ja ideest, mis aasta jooksul tekkisid kiusamise ennetamiseks. Näiteks osalesime kooli jõululaadal, kus kogusime enda meisterdatud KiVa-järgehoidjatega raha, et aidata rahastada meie kooli 7.-9. klasside liitumist KiVa programmiga uuel õppeaastal. Eelmisel aastal hakkasime esmakordselt tegema koostööd TOREga. Koos korraldasime mitu üritust, et ennetada kiusamist ja parandada õpilaste omavahelist suhtlemist.

J: Eelmisel õppeaastal katsetasite III kooliastme ennetusmaterjale oma koolis. Millised on olnud teie kogemused?

K: Kõige rohkem tunde jõudis anda 7. klassile õpetaja Tiivi Rüütel ja tema ütles, et harjutuste sooritamisel oldi algul ettevaatlikud, kardeti klassikaaslaste arvamust, aga iga tunniga muutus olukord julgemaks. Nüüdseks ei ole enam küsimust, mida klassikaaslased arvavad, kõik

teevad harjutusi kaasa. Jooneharjutustes avaldatakse julgelt arvamust, mõeldakse kaasa. Rõõmu valmistavad häälestusharjutused teemad algusest. Tunnid mööduvad kiirelt ja märkamatuks ning kõigil on koos tore olla.

J: Mis on need võtmetegurid, mis tagavad KiVa hea toimimise Valga Põhikoolis?

K: Tihe suhtlemine, koostöö, ühised arusaamad, töökad õpetajad, usaldavad ja koostöised lapsevanemad ning õpilased, no ja muidugi innustunud, suure südamega KiVa-tiim. Eelmisel aastal koostasime väga põhjaliku kiusamise vähendamise tegevuskava, kus kirjutasime lahti, kuidas meie koolis KiVa programmi rakendatakse, mis on meie eesmärgid selleks õppeaastaks, kuidas juhtumeid lahendatakse, kuidas toimub teavitustöö, lapsevanematega suhtlemine ja nende kaasamine. Mõtlesime läbi ning panime kirja juhtumite lahendamise astmelise mõjutusmeetmete kava. Tegevuskavas kirjutasime võimalikult palju lahti, mida, milal ja kuidas teeme, mis on tegevuste eesmärk ja oodatav tulemus. Lõpuks olime ise ka üllatunud: tegevuskava sai seitse lehekülge pikk. Jagasime seda tegevuskava kõikide õpetajatega, ka nendega, kes KiVa-tunde ise ei annagi.

J: Kas ja kuidas teete koostööd lapsevanematega?

K: Septembri alguses tutvustan järjepidevalt kooli lastevanemate koosolekul KiVa programmi, selle metoodikat ja mõju. Klassikoosolekul räägivad klassijuhatajad KiVa-tundidest. 1. klasside lastevanematele jagatakse miniõpikud ja KiVa tiimi juhi koostatud voldikuid kiusamise märkamise ja ohvri aitamise kohta ning küsitakse luba õpilasküsitluse osalemiseks. Sügisel saadan kogu kooliperele (sh õpilased ja lastevanemad) stuudiumi kaudu õpilasküsitluse tulemuste kokkuvõtte ja oma-poolse analüüsi. Arenguvestlustel lapse ja lastevanemaga puudutavad klassijuhatajad samuti kiusamise teemat. Tiimi juhina annan ja küsin jooksvalt vanematelt tagasisidet ning juuni alguses helistan veelkord kiusamisjuhtumitega seotud laste vanematele, et tänada koostöö eest ja teha kokkuvõtteid.

J: Too üks näide mõnest toredast algatusest teie koolis, mis on inspiratsiooni saanud KiVast.

K: Kohe alguses, kui direktor pakkus mulle tiimi juhi kohta, mõtlesin teha toreda ürituse, kus õpilased saavad teha midagi koos ning mis ühtlasi aitaks kiusamist ennetada ja leida uusi sõpru. Kuna minu klassi õpilastele on klassiõhtutel meeldinud tantsida Just Dance videote järgi ja ka mulle endale meeldib väga tantsida, siis pakkusingi välja, et äkki prooviks teha sama asja aulas, aga kogu koolile. Esimene tantsuvahetundide nädal toimuski 2019. a sõbrapäeval veebruaris ja sai nimeks „Tants liidab – Just Dance!“. Nüüdseks on sellest juba saanud traditsioon, et neli korda õppeaastas toimub KiVa vahetundide nädal, kus üle 100 õpilase esmaspäevast reedeni, esimese kolme vahetunni ajal koos Just Dance videote järgi tantsivad. Muide, peale õpilaste ja KiVa-tiimi liikmete käivad õpilastega koos tantsimas ka mõned õpetajad ja tugispetsialistid.

J: Kas näete ka igapäevases koolielus KiVa tulemusena koolikultuuri paranemist?

K: Õpilased on ise andnud tagasisidet, et KiVa-tunnid on muutnud neid sõbralikumaks ja julgemaks. Tantsuvahetunde oodatakse pikisilmi. Õpetajad on andnud tagasisidet, et tantsuvahetundide päevadel on õpilased tundides rahulikumad ja töötavad aktiivsemalt tunnis kaasa. Õpilased märkavad kiusamist ja sekkuvad ise ning teavitavad juhtunust õpetajaid või KiVa-tiimi. Järjest rohkem on hakanud ka lastevanemad märkama olukordi, mis võivad minna üle kiusamiseks ja pöörduvad otse KiVa-tiimi poole, et teavitada või vahel ka nõu anda.

J: Kas meenub mõni tore seik seoses KiVaga?

K: Kõige rohkem on hinge läinud ikka need korrad, kui tänaval või poes tuleb mõni lastevanem minu juurde ja tänab abi eest, et tema last enam ei kiusata. Ükskord tuli lastevanem isegi kirikusse, et minuga vestelda ja tänada. See olukord pani mõtlema, et mul on ikka nii tore töö.

J: Oled eelmisel õppeaastal valitud aasta kolleegiks, sul on tiimijuhil roll, õpilasnõustaja roll, teine töö hingehoidjana Valga Haiglas. Mis täidab sinu enda tassi selle kõige juures?

K: See on väga hea ja oluline küsimus, sest mina ise olengi töövahend, mille eest on vaja teadlikult hoolt kanda. Kui ma enda eest hoolt ei kannan, siis ei jaksa ma ka teisi aidata. Kahjuks olen seda juba kogenud, kuidas ennast hooletusse jättes hakkab tervis halvenema. Eks ma olen sellest õppinud.

Kõige rohkem läheb hinge ja täidavad tassi säravad silmad ja siiras tänulikkus. Kui lastevanem tuleb ja tänab, et tema lapsel on nüüd kõik hästi, keegi ei kiusa enam, või kui haiglas üks eakas härra sind pisarsilmil südamest kallistab, siis on korraks tunne, nagu oleks tiivad kasvanud. Kellegi elu on läinud paremaks, kellegi on jälle naeratus näol ja lootus tagasi – see tiivustabki ja täidab minu tassi.

Igapäevaselt püüan ikka õhtuti jalutamas või jooksmas käia. Reedeti käin koolis ujumas ja saunas ning pühapäeva hommikul kirikus ja õhtul zumba-treeningus. Kui vahel on väga raske, istun võimalusel klaveri taha ja laulan ülistuslaule või improviseerin. See on piltlikult öeldes nagu kiirlaadija, valan oma südame Taevasa ees tühjaks ja kogen, kuidas hing saab taas täidetud rahu, rõõmu ja lootusega. See on lihtsalt imeline!

J: Kas on mõni küsimus, mida ma pole osanud küsida, kuid mille sooviksid ise veel välja tuua?

K: Lõpetuseks soovin tänada meie kooli direktorit Hannely Luik-Stogovi, kes uskus KiVa programmi ega soovinud selle hääbumist. Koos mõtlesime välja, kuidas motiveerida ja aidata õpetajaid, et KiVa meie koolis jätkuks. Samuti olen tänulik, et meie koolis on väga töökad õpetajad, mõistlikud õpilased ja usaldavad lastevanemad, kellega on hea koostööd teha.

Ja minu kõige suurem tänu kuulub muidugi minu särasilmsele ja innukale KiVa-tiimile. Ma usun, et mul on iga juhi unistuste meeskond. Nende entusiasm, hoolivus, suur süda, vabahtlikkus ja lennukad ideed kiusamise ennetamiseks ja vähendamiseks on imetlusväärsed. Aitäh, Tiivi Rüütel, Virve Sinisalu, Maarika Tikk, Anneli Malleus ja Birgit Punt, et märkate ja hoolite südamega!



Valga Põhikooli KiVa-tiim 2020. aastal. Foto: A. Kikkas



Hingedepäev koos korraldajate ja Stig Rästaga.

Hingedepäeva kontserdil pakkus kauneid hetki Stig Rästa

Traditsiooniks kujunenud hingedpäeva tähistamine Valga Jaani kirikus on kindlalt juurdunud meie inimeste südameisse. On ju hea meenutada lähedasi küünla süütamisega kirikus ja sel õhtul olla mõtteis nendega koos.

Segakoor Rõõm algatas selle tava juba 2004. aastal ning sellest ajast on hingedeajal Valga Jaani kirikus kaunis muusika kõlanud. Nii oli ka sel aastal - juba 16. kord oli kirik küünlatulede säras. Väljast tulles tekkis eriti pühalik tunne ja jääb loota, et meie armsate kadunud lähedaste hinged seda kõike tunnevad.

Segakoor Rõõm on ise kontserte sisustanud ning paljusid kollektiive ja soliste võõrustanud. Sel aastal oli esinejaks Stig Rästa, kes küünlavalges kirikus esitas oma lugusid ja laule ning

tõi pühakotta hulga rahvast. Hingedpäeva kontsert on alati olnud tasuta, kuid kontserdil tehtud annetuste toel on remonditud kirikut. Nii oli ka seekord. Sel aastal laekus 1240 eurot, mis läheb välistrepi taastamiseks. Loodame väga, et ka Muinsuskaitseamet meid puudavas osas toetab.

Kontserdi korraldamist toetasid sel aastal Valga Vallavalitsus, Valga Kultuuri-ja Huvialakeskus, Valga Jaani kirik ja meie tublid ning väsimatud koorilauljad. Kõigile suur tänu!

Kaunist ja turvalist sügist ning hingeile ilusaid hetki saabuvaks advendiajaks!

Korraldajate nimel
Sirje Päss

Inglipuul ootavad täitmist Valga laste jõulusoovid

Ka tänavune väga erakordne aasta on peagi lähenemas lõpule ning enam pole mägede taga ka pühadeperiood koos saabuva rõõmuga jõuluvana kingikotist. Samas on meie hulgas ka lapsi, kel ühel või teisel põhjusel soovitud kink võib unistuseks jääda. Just neile lastele mõeldes kogusid Maxima ja Eesti Lasterikaste Perede Liit kokku laste soovid üle kogu Eesti – koostöös vallavalitsusega ka 55 Valga ja ümbruskonna lapse kingisoovi.

„Juba 17. novembril paigaldatakse Inglipuu ka Valga Maxima kauplusesse,” lausus heategevusprojekti eestvedaja Janne Laik Maximast. „Nii saab Valgas olla isiklikuks ingliski 55-le kodukoha lapsele.”

Igal Inglipuu sedelil on kirjas lapse nimi, tema vanus ja kingisoov. Heategevusliku ettevõtmise kauaaegne patroon, lauljanna Gerli Padar paneb inimestele südamele, et kingisoovi puult võttes ostja kingi võimalusel kas kohe või järgmise poeskäiguga soetaks ning kaupluse infoletti annaks.

„Nii saame olla kindlad, et kõik kingid - olgu selleks mõni mänguasi, arendav mäng, koolitarve või ka soe riideese kenasti soovijateni jõuavad,” lisas ta.



Sarnaselt Valgaga jõuavad laste kingisoovid 17. novembrist 8. detsembrini Inglipuudele linnades ja valdades üle Eesti – kokku saavad head inimesed osta jõulukingi ja olla isiklikult ingliski 2000 lapsele. „Sealjuures on koostöös Eesti Lasterikaste Perede Liiduga nende hulgas ka 500 last, kellel peres vendi-õdesid kokku neli või enamgi,” lisas Janne Laik.

Kingisoovi täitmiseks pole vaja teha muud kui valida Inglipuult lapse jõuluunistus ning jätta seejärel ostetud kingitus soovi korral ka pakkimata kujul poe infoletti või kassasse. Ka võib soovitud kingi ise valmistada ning tuua see tagasi just sellesse Maximasse, kust kingisoov võetud.

Autor: Maxima Eesti

Valga Muuseumis on tulemas piibliaastale pühendatud näitus

Piibliaasta 2020

Käesolev aasta on Piibliaasta. Kirikud, piibiliselsid ja paljud teised organisatsioonid on kuulutanud käesoleva aasta Piibliaastaks, et tähistada ühiselt 1600 aasta möödumist Püha Hieronymuse surmast, kes tõlkis originaalkeeltest ladina keelde täispiibli Vulgata. See tõlge kujunes sajanditeks läänekiriku Pühakirja standardiks ning lääne kristliku kultuuri ülesehitajaks.

Piibel koosneb originaalis vanaheebrea- ja arameakeelsest Vanast Testamendist ja kreekaakeelsest Uuest Testamendist, mis kristluse levimisel tõlgiti teistesse keeltesse. II sajandil tõlgiti mitmeid osi süüria ja kopti keelde, IV-V sajandil gooti, armeenia, gruusia ja etioopia keelde. Lisaks tehti osalisi tõlkeid araabia, nubia, pärsia jt keeltesse.

Piibli tõlkimine rahvuskeeltesse laiemalt algas Euroopas juba 13.–15. sajandil. J. Gutenbergi trükipressi mõjul tekkinud trükirevolutsioon andis Piibli levikule enneolematud võimalused. Reformatsiooni tulemusena tõlgiti Piibel ka eesti keelde. Eestikeelne Piibel on olnud aluseks eesti kirjakeele ja emakeelse hariduse kujunemisele ning kultuuri arengule ja omariikluse tekkele.

Vanimad meieni säilinud eestikeelsed pühakirjatekstid on Kullamaa vakuraamatust pärinevad Meie Isa Palve, lisaks ka Maarja palve ja Usutunnistus (1524–1532), Wanradt-Koelli katekismuse (1535) fragmendid Meie Isa Palvest ja J. A. Völkeri käsitsi kirjutatud tekstid (1585–1590), kus eestikeelne osa sisaldab Meie Isa Palvet, kümmet käsku, Maarja palvet, usutunnistust, viit kirikukäsku ja seitsme sakramendi loetelu.

Näituse teostamisel on Eesti Piibiliseltsile abiks olnud Cambridge'i Ülikooli Raamatukogu, Tallinna Linnaarhiiv, Briti ja Välismaa Piibiliselts, Saksa Piibiliselts, Soome Piibiliselts, Hispaania Piibiliselts, Sloveenia Piibiliselts jt piibiliselsid.

Näitusega „Pühakiri – käsikirjast emakeelse Piibli” on olnud võimalik tutvuda Rahvusraamatukogus, Kuressaare linnuses, Kiek in de Köki tornis, Kolga muuseumis, Võru raamatukogus, Rõngu rahvamajas, Kullamaa Kultuurimajas ja paljudes teistes kohtades. Valga Muuseumis avatakse Piiblinäitus 1.detsembril kell 16.00 ja jääb avatuks kuni 9. jaanuarini.

Jaan Bärenson,
ajaloolane, piibiliselti peasekretär



Näitus Kuressaare lossis aastal 2017. Foto: J. Bärenson

Valga vald läheb üle säästlikule LED-tänavavalgustusele

Valga valla kõik tänavavalgustused saavad aasta lõpuks töötama LED-tehnoloogial. Praegu ongi käimas tänavavalgustuse projekti lisahanke tööd.

Tänavu maikuus AS Valga Vesi poolt välja kuulutatud hanke võitja Kagu Elekter OÜ renoveerib tänavavalgustuse seal, kus vanad valgustid on veel asendamata uute energiasäästlike LED- valgustitega - Jaanikese külas ja osaliselt järgmistel Valga linna tänavatel: Pikk/Andrese, Tartu, Petseri/Roosi, Loode, Kungla, Raudtee ning Pedeli äär. Jaanikese küla on juba saanud uued valgustid, teha on jäänud sealse uue elektriliitumisega seotud montaažitööd. Hetkel tegutsetakse Tartu maantee kergliiklusteel. Uued valgustid on paigas ka Petseri/Roosi, Pikk/Lembitu/Andrese tänavatel, oma järke ootavad seal kaevetööd kaablite paigaldamiseks. Kokku

renoveeritakse 211 valgustuspunkti. Uus lahendus tagab lisaks märkimisväärsele energiakulude kokkuhoiule ka nõuetekohase ja kaasaegsete lahendustega tänavavalgustuse. Selle projekti eeltööd algasid juba 2018. aastal ja lõpptähtaeg on 31.detsember 2020.

Lisaks on AS Valga Vesi poolt välja kuulutatud hange “Koolitee valgeks”, millega soovitakse rajada tänavavalgustus kohtadesse, kus seda seni olnud ei ole. Projekti raames projekteeritakse ja ehitatakse tänavavalgustus Tsirguliinas ja selle lähiümbruses ning Harglas, kus seni puudusid tänavavalgustid. Kokku ehitatakse orienteeruvalt 90 valgustuspunkti. Valgustuspunktide rajamisega tagatakse nimetatud asulates ohutu ja turvaline liiklemine ning nõuetekohane ja kaasaegsete lahendustega tänavavalgustus.

Vallavalitsuse veerg

Valga Vallavalitsusel toimus 7. oktoobrist kuni 4. novembrini kolm korralist ja üks erakorraline istung. Tähtsamad otsused olid:

Anda otsustuskorras kasutusse Valga vallale kuuluvad järgmised korteriomandid:

- Valga vald, Valga linn, J. Kuperjanovi tn 12-8 (üldpind 44,4 m²), kasutajaks eraisik;
 - Valga vald, Valga linn, Allika tn 4-32 (üldpind 39,1 m²), kasutajaks eraisik;
 - Valga vald, Valga linn, Pärna pst 9-35 (üldpind 33,8 m²), kasutajaks eraisik;
 - Valga vald, Valga linn, Pargi tn 10-21 (üldpind 26,1 m²), kasutajaks eraisik;
 - MTÜle Valgamaa Noorsootöökeskus Tankla (registrikood 80312831) korteriomand asukohaga Valga vald, Valga linn, J. Kuperjanovi tn 3a-26 (üldpind 53,3 m²).
- Võõrandada avaliku enampakkumise korras järgmine Valga vallale kuuluv vara:
- korteriomand Pikk tn 22-8 (registriosa nr 2029140) asukohaga Valga vald, Valga linn alghinnaga 5000 eurot, tagatisraha 500 eurot;
 - korteriomand Metsa tn 18-29 (registriosa nr 1281940) asukohaga Valga vald, Valga linn alghinnaga 5000 eurot, tagatisraha 500 eurot.
 - Võõrandada otsustuskorras tasuta ASle VALGA VESI Valga vallale kuuluvad Loode tänav T1 asuvad tänavavalgustuse rajatised.
- Anda nõusolek Elektrilevi OÜle (registrikood 11050857) tähtajatult tasuta sundvalduse seadmiseks:
- Karula kinnistule (registriosa nr 11266850, katastritunnus 85501:001:0042,) maakaabeliinide, alajaama, jaotuskilbi ja tugede paigaldamiseks. Sundvalduse ala suurus on ca 90 m²;
 - Öruste külas 3 Jõhvi-Tartu-Valga tee äärde

jäävale reformimata maaüksusele maakaabeliini paigaldamiseks. Sundvalduse ala suurus on 6 m².

Seada sundvaldus Valga valla kasuks järgmistele Valga vallas Tsirguliina alevikus asuvatele kinnistutele eesmärgiga määrata osa Mäe tänavast avalikuks kasutamiseks:

- Valga vald, Tsirguliina alevik, Mäe tn 1 (registriosa nr 889940, katastritunnus 82005:001:1050), sundvalduse pindala 25 m²;
- Valga vald, Tsirguliina alevik, Mäe tn 2 (registriosa nr 718040, katastritunnus 82005:001:0830), sundvalduse pindala 360 m²;
- Valga vald, Tsirguliina alevik, Mäe tn 3 (registriosa nr 855740, katastritunnus 82005:001:0840), sundvalduse pindala 45 m².

Väljastada kasutusluba:

- Valga valda Öru alevikku Öru puhkeala kinnistule (katastritunnus 94302:002:0010) rajatud kahele mänguväljakule (ehitisregistri kood 221344239);
- Valga linna Toogi tn 8 kinnistule (katastritunnus 85401:016:0140) püstitatud üksik-elamule (ehitisregistri kood 111037530);
- Valga linnas Raja tn 5 kinnistul (katastritunnus 85401:003:2870) laiendatud parklale ja laadimisalale (ehitisregistri kood 221334228);
- Valga valda Tsirguliina alevikku rajatud tuletõrjeveetorustikule (ehitisregistri kood 221337775).

Lammutada Valga linnas Kesk tn 22 kinnistul asuvad kuurid, Kungla tn 22 paiknev elamu (ehitisregistri kood 111037875) ning Laatre alevikus Iigaste mnt 6a kinnistul asuv endine rahvamaja (ehitisregistri kood 111018836). Lammutusprotsessi korraldamisega seotud kooskõlastuste kohustus on ehitus- ja planeerimisteenistusel.

Eraldada reservfondist:

- vallavara- ja hooldusteenistusele J. Kuperjanovi tn 12 korteritesse 59 kardinapuu soetamiseks ja paigaldamiseks 4886 eurot;
- ehitus- ja planeerimisteenistusele Valga-Valka kaksiklinna keskuse arendamise projekti täiendavateks kuludeks 14 607 eurot;
- ehitus- ja planeerimisteenistusele seoses Valga linnas Kesk tn 19 asuvale hoonele restaureerimistoetuse taotlemisega Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) ja Norra Kuningriigi programmide vahenditest;
- restaureerimise eelprojekti koostamiseks - 750 eurot;
- restaureerimisprojekti eelarve koostamiseks - 1752 eurot;
- ehitustehniliste ja -looliste väliuuringute teostamiseks - 4201 eurot.

Avalikustada Valga valla arengukava 2021-2035 eelnõu alates 15. oktoobrist 2020 kuni 1. novembrini 2020 Valga valla veebilehel ning korraldada Valga valla arengukava 2021-2035 avalik arutelu (toimus 3. novembril).

Eraldada toetust:

- huvihariduse ja huvitegevuse fondist üldsummas 9975 eurot;
- jalgpalliklubile FC WARRIOR (registrikood 80279720) 300 eurot naiste rahvaliiga finaalturniiril ja naiste saalijalgpalli rahvaliigas osalemiseks.

Kinnitada

- Valga linna Linnamets-1 maaüksuselt (katastritunnus 85401:014:0001) kasvava metsa raieõiguse võõrandamiseks läbiviidud kirjaliku enampakkumise tulemused ja võõrandada kasvava metsa raieõigus ASle Baltwood hinnaga 118 320 eurot (sisaldab käibemaksu);

- oksjonikeskkonnas www.osta.ee toimunud avaliku enampakkumise tulemused ja võõrandada järgmine vallavara:
- korteriomand Kõie tn 3-3 (registriosa nr 1687740), Valga linn, Valga vald, lõpphinnaga 7100 eurot, oksjoni komisjonitasu 284 eurot;
- korteriomand Allika tn 5-11 (registriosa nr 382240), Valga linn, Valga vald, lõpphinnaga 5050 eurot, oksjoni komisjonitasu 303 eurot;
- buss Ford Transit, riiklik registreerimismärk 247APS, väljalaskeaasta 2005, lõpphinnaga 1570 eurot, oksjoni komisjonitasu 141,30 eurot;

Avaliku kirjaliku enampakkumise tulemused:

- Valga linnas Kungla tn 12 hoones asuvad toitlustuskoha ruumid anda üürile Gurmann OÜle (registrikood 14421188);
- kinnisasja Lembitu tn 2 (registriosa nr 2625440) parim pakkuja MTÜ Valga Abikeskus (registrikood 80407552), lõpphind 36 350 eurot.

Anda üürile avaliku kirjaliku enampakkumise korras aadressil Jaama pst 12, Valga linn, Valga vald asuvad toitlustuskoha ruumid.

Algatada menetlus Valga vallas Laatre alevikus aadressil Uus tn 4 (katastritunnus 85501:001:0938) asuva endise kortermaja (ehitisregistri kood 111037347) ja elamut teenindavate rajatiste peremehetuse tuvastamiseks.

Rohkem infot Valga valla kodulehel.

E-teenus muudab abivahendi kättesaamise lihtsamaks

Nüüd saavad abivahendi kasutajad sotsiaalkindlustusameti iseteeninduses näha oma varasemaid ja uusi abivahendi ostu- ja üüritehinguid. Abivahendite e-teenust arendab sotsiaalkindlustusamet mitmes osas ning selle lõpptulemus on inimese jaoks paberivaba e-teenus, mis võimaldab tal erinevaid abivahendi tehinguid teha lihtsalt ja mugavalt.

Arenduse esimeses etapis loodi reaalajas andmevahetus teenuseosutajatega. Digisüsteemi abil saavad teenuseosutajad kontrollida, kas inimesel on õigus saada soodustingimustel abivahendeid ja millises koguses. Järgmistes etappides on plaanis lihtsustada ameti ja teenusepakkujate vahelist aruandlust ja arveldamist. Lisaks tehakse ettevalmistusi abivahendi tõendi täielikuks digitaliseerimiseks.

Oktoobrist jõustub ka abivahendite määruse muudatus, mis muudab abivahendite saamise mugavamaks. Näiteks lisatakse taas riigi kompenseeritavate abivahendite loetellu helistamistarvikud. Lisaks tõusevad mitmete abivahendite piirhinnad ja teatud abivahendi vajaduse tuvastamise õiguse saavad ämmaemandad.

Sotsiaalkindlustusametil on abivahendite valdkonnas 158 lepingupartnerit, kellel on üle Eesti 450 teeninduspunkti. Iseteenindusse saab siseneda sotsiaalkindlustusameti kodulehe kaudu aadressil sotsiaalkindlustusamet.ee või otselingiga iseteenindus.sotsiaalkindlustusamet.ee. Keskkonda saab sisse logida ID-kaardi, mobiil-ID või Smart-ID-ga.

Lisainfo:

Kaili Uusmaa, kaili.uusmaa@sotsiaalkindlustusamet.ee, 5087370.

Triin Teresa Veensalu, triin.teresa.veensalu@sotsiaalkindlustusamet.ee, 53016998.

Puudega laste tugiteenuseid saab uuest aastast kohalikust omavalitsusest

Alates 1. jaanuarist 2021 saavad puudega lapsed lapsehoiu-, tugiisiku- ja transporditeenuseid vaid oma kohaliku omavalitsuse kaudu. Teenuste rahastamine Euroopa Sotsiaalfondi toel on alates 1. jaanuarist üle antud kohalikele omavalitsustele.

Sotsiaalkindlustusameti puuetega laste tugiteenuste juhi Ebeli Berkmani sõnul muutub lapsevanema jaoks tugiteenuste saamine lihtsamaks ja kiiremaks, sest taotlemise protsessis kaob vahelt ära sotsiaalkindlustusameti hindamine. Lapsevanem peab teenuste saamiseks pöörduma edaspidi ainult oma kohaliku omavalitsuse poole, kes tagab omavahendite ja Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) toetusega lastele vajalikud teenused.

„Tänase teenusekorralduse miinus ja põhjus, miks seda ka muudeti, on see, et lapsevanem peab põhjendama teenuste vajadust mitmes asutuses – kohalikus omavalitsuses ja sotsiaalkindlustusametis, lisaks tegema korduvaid taotlusi ning ootama pikalt vastust. Uuest aastast selline topelt hindamine kaob ja lapsevanem saab suhelda ainult oma kohaliku omavalitsusega,“ rääkis Berkman.

Kohalikele omavalitsusele loob uus süsteem võimaluse ise hinnata ja otsustada teenuste vajaduse üle ja saada ülevaade teenustele kuluvatest summadest ja vajalikest teenusmahtudest. Kui lapse teenuste vaja-

dus on kohaliku omavalitsuse juhtumiplaanis hinnatud, siis teenuste saamine rahastuse muutumisel ei katke. „Oleme teavitanud ka lapsevanemaid, kes seni on teenuseid saanud läbi sotsiaalkindlustusameti ja soovitanud neil esimesel võimalusel pöörduda oma elukohajärgse kohaliku omavalitsuse lastekaitse- või sotsiaaltöötaja poole ning leppida kokku teenuste jätkumine alates 1. jaanuarist. Teenuseosutajat ei ole vaja vahetada, sest kohalikul omavalitsusel on võimalik teenuste eest tasuda ka ESFi vahenditest,“ tutvustas Berkman aasta alguse muudatusi.

Kohalikele omavalitsustele eraldatava toetuse summa järgmise kahe aasta peale on 13,6 miljonit eurot. Igale omavalitsusele on määratud konkreetne summa, mis sõltub sellest, kui palju lapsi 2019. aastal ESFi vahenditest teenuseid kasutas.

Lisainfo:

Kaili Uusmaa, sotsiaalkindlustusameti kommunikatsioonijuht, kaili.uusmaa@sotsiaalkindlustusamet.ee, 5087370. Ebeli Berkman, sotsiaalkindlustusameti puuetega laste tugiteenuste juht, ebeli.berkman@sotsiaalkindlustusamet.ee, 53490652.

Volikogu veerg

Valga vallavolikogu I koosseisu 30.10.2020 korralisel istungi tähtsamad otsused olid:

- Sõlmida koostööleping Saga Tartu 2024 (registrikood 90014885) eesmärgiga osaleda Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 tegevuste rahastamisel ja tegevuste läbiviimisel koostöölepinguga kokkulepitavas mahus.
- Delegeerida Valga Vallavalitsusele kui ametiasutusele metsaseaduse § 42 lõikes 3 (nimetatud punkt sätestab, et

planeeringuga linna rohealaks määratud alal kasvava metsa raie kooskõlastatakse kohaliku omavalitsusega enne metsateatise esitamist) kohaliku omavalitsuse pädevusse antud õigused.

- Taotleda nõusolek Keskkonnametilt Kelli oja (keskkonnaregistri registrikood VEE1012108) ehituskeeluvööndi vähendamiseks Valga linna Viljandi tn 82c krundi ja selle lähiala detailplaneeringu alal.
- Algatada Raavitsa küla Tiigi krundi detailplaneeringu koostamine eesmärgiga kaaluda võimalusi

määrata ehitusõigus väikeelamu ja selle kõrvalhoonete rajamiseks ja juurdepääsutee asukoha valikuks. Seoses sellega tuleb Valga Vallavalitsusel korraldada nimetatud detailplaneeringu koostamine ja selleks vajalike menetlustoimingute tegemine.

- Valida vallavolikogu arengu- ja majanduskomisjoni esimeheks Igor Jallai; aseesimeheks Kaupo Kutsar.

Rohkem infot Valga valla kodulehel.

Eleringi tellimusel tehakse kõrgepingeliinide juures geotehnilisi uuringuid

Järgmisel sügisel hakatakse rekonstrueerima Tartust Valmierasse suunduvat ja L301 numbrit kandvat kõrgepingeliini, mis läbib ka Valga valda. Praegused liinid on oma vanuselt juba pensioniealised ja tänu Mandri-Euroopa elektrivõrgu ja sagedusalaga ühinemisele saab Elering renoveerimise ette võtta Euroopa Liidu toel.

Suuremate tööde eelduseks on mitmed väiksemad, kuid samuti vajalikud eeltööd, millega alustatakse L301 liini juures juba sellel aastal. Novembris algavad geoloogilised ja geodeetilised uuringud, mis loovad eeldused liinide ohutuseks ja töökindluseks. Kõik need tööd peaksid lõppema hiljemalt järgmiseks suveks.

Geoloogiliste tööde eesmärk on välja selgitada vundamendi aluse pinnase omadused, muuhulgas kihipaksused ja nende kandevõime ning pinnasevee tase. Uuringu käigus tehakse iga masti juurde vastava puurmasinaga väikese läbimõõduga puurauk, kust võetakse pinnaseproovid laboriuuringuteks. Puuraukude läbimõõt on küll väike, aga sügavus on mõned meetrid kuni kümme meetrit, olenevalt kandvate pinnakihtide sügavusest, millele mastivundament hakkab toetuma. Kui kõik proovid saavad võetud, siis täidetakse puu-

raugud ja maastikule jäävad minimaalsed jäljed, mis kiiresti kaovad.

Geodeetiliste mõõdistuste käigus kaardistatakse nii maapealne kui maa-alune olukord ning valmib geodeetiline plaan, mis on oluline nii projekteerimiseks kui rekonstrueerimistöödeks. Põhjalik eeltöö maastiku mõõdistamisel säästab nii keskkonda kui raha.

Geotehnilised uuringud ei tohiks lähedal elavaid inimesi häirida. Mõningane müra ja vibratsioon on tajutavad vaid mastide vahetus läheduses ning lühiajaliselt. Kui tööde käigus kahjustatakse pinnast, siis taastatakse endine olukord soodsa ilmaolude korral kohe pärast tööde lõppemist või hiljemalt tuleval kevadel. Uuringute läbiviimine ei nõua maaomaniku kohalolekut, küll aga võetakse kõigi maaomanikega uuringutega seoses ühendust.

Kuna Valga vallas kulgevad L301 ja L353 liinid lähestikku, on kohalikel inimestel juba praegu hea ette teada, et rekonstrueerimistööd ja sellele eelnevad uuringud jõuavad paari aasta perspektiivis ka L353 liini juurde. Kuna nende tööde ajagraafik pole praegu veel teada, teavitab Elering sellest kohalikke elanikke ja maaomanikke enne tööde algust eraldi.

Elering



PUURKAEVUMEISTRID

Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septicude ja süvaveepumpade paigaldus.

Lisainfo tel **52 69 604**
www.puurkaevumeistrid.ee



OSTAME PÕLLU- JA METSAMAAD

Oleme suurim eramaa omanik Valgamaal ning tegutsenud üle 21 aasta

ANTS ERIK / 50 91 575

METSATERVENDUSE

LAEN PANDI VASTU!

Pantvarade müük! Kodutehnika ja kulla ost-müük.

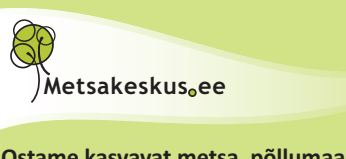
Valga Pandimaja, Puiestee 2, 5052202, valga@incassor24.ee



FOREST RESERVES

OSTAME METSAKINNISTUID, KASVAVA METSA RAIEÕIGUST, PÕLLUMAAD KOOS METSAGA

+372 515 6858
info@forestreserves.ee
www.maa.ee



Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis. Tel: 56 111 900



www. EST-LAND.ee

OÜ ETEST PR ostab metsa- ja põllumaad.

Tel 50 45 215, 51 45 215, info@est-land.ee

www.saag24.ee

SAAG 24

MEIE ESINDUSED ON AVATUD: ELVAS, VALGAS, OTEPÄÄL JA VILJANDIS VÕI OSTA MUGAVALT E-POEST

AIA - JA METSATEHNIKA MÜÜK | HOOLDUS | RENT



299.00 €
~~349.00 €~~



629.00 €
~~729.00 €~~

Mootorsaag MS 211 Mootorsaag MS 261



229.00 €
~~269.00 €~~

Lehepuhur BG 56



Pesuritarvikute hinnad langesid kuni -40 %

HOOLDADA ON ODAVAM, KUI REMONTIDA! VEEL JÕUAD OSA VÕTTA HOOLDUSKAMPAANIAST STIHL'i METSA- JA AIATEHNIKALE. HOOLDUSKAMPAANIA HINNAD ON LEITAVAD ESINDUSTES. PAKKUMINE KEHTIB KUNI 30.11.2020

KÜTTEKOLDED ja KORSTNAD KORDA!

Tellige varakult kütteseadmete puhastus ja remonttööd!



Valga Tuletõrjeühing

- Korstnapühkimisteenus tolmuiimejaga
- Pottsepatööd (korstnad, pliidad, ahjud jne)
- Kortermajade ventilatsioonisisüsteemi puhastamine
- Tulekustutite ja suitsuandurite kontroll, hooldus, müük

Valga, Puiestee 2, E-8-17
Tel 5333 5233, 766 1009 ja 521 0357
valga.tuletorje@gmail.com



METSAINVEST
www.metsainvest.ee

KASVAVA METSA OST KINNISTUTE OST PÕLLUMAA OST

Vallikraavi 2, Tartu +372 55 40 150
info@metsainvest.ee [f metsainvest](https://www.facebook.com/metsainvest)



Vanametalli KOKKUOST

ALATI HEAD HINNAD

5198 1222

PETSERI 38A, VALGA
www.tolmets.ee



VALGA BETOON

Vajad betooni? Meie aitame!
AASTARINGSELT!

VILJANDI TN. 82C, VALGA +372 5883 9223 info@valgabeton.ee, www.valgabeton.ee

Valgamaa spordi suurim taustajõud on Margo Metsoja

Möödunud kuul kuulutas pikaajaline Eesti võrkpalli toetaja Credit24 välja konkursi Valgamaa spordi suurima taustajõu leidmiseks. Kandidaate, kes kohaliku spordielu toetuseks palju ära teinud, esitati kümneid. Ent parimaks kuulutati Margo Metsoja (28) - mees, keda nimetatakse lausa Valgamaa discgolfi isaks.

Kui Margo parasjagu koolis robootika ja arvutiõpetuse tundi ei anna, leiab ta kindlasti mõnd projekti kirjutamas, et spordi tegemisele kodukandis Tõrvas veelgi enam hoogu juurde anda või lennutab ta parasjagu mõnel discgolfi võistlusel ise ketast. Muidugi on suur tõenäosus, et ta hoopis korraldab neid võistlusi.

„Mitte ühelgi spordialal maakonnas pole võistlusgraafik nii tihe kui discgolfs, kus tänu Margo korraldusele on aastas rohkem kui 30 võistlust. Lisaks sellele on ta võtnud enda peale Valgamaa ning Mulgimaa meistrivõistluste korraldamised. Meie maakond elab üksikute fanatismist pakatavate entusiastide toel ja Margo on nende seas kindlasti väga silmapaistev ning põhjalik organisaator,“ seisab ankeedis, mis esitas Margo kandidatuuri Valgamaa spordi taustajõu preemia.

Maapoiss, kellest sai noorsootöötaja

Tõrva discgolfi klubi eestvedaja Margo on sündinud, kasvanud ja paarkümmend esimest eluaastat elanud Mulgimaal Helme vallas Kalme külas. Suur spordientusiast Margo lapsena ei olnud. „Pigem sai lapsena küla peal erinevaid asju proovida. Kõige enam mängisime võrkpalli. Ent eriline spordipoiss ma ei ole olnud, pigem olin jooksudes kõige viimane,“ muigab tänane Credit24 poolt välja kuulutatud Valgamaa suurim spordi taustajõud.

Lõpetanud Tõrva gümnaasiumi kuldmedaliga, viis koolitee mehe Tartusse haridusteadusi tudeerima. „Õppisin füüsika- ja geograafia õpetajaks,“ ütleb ta ise. Seetõttu pole imekspandav see, et tööle sattus noor-meis noorsootöö alale. Muide, lisaks sellele, et tänu Margole on discgolfigi saanud sealse piirkonna tõeline lemmikala, on ta andnud erakordselt suure panuse ka Tõrva ja Valga kino arengusse ning käivitanud Tõrva raadio projekti. Just Margo teene on see, et Tõrvas uuesti kino avati.

Neli discgolfi rada

Margo oli parasjagu tööl Tõrva noortekeskuses, kui sai 2015. aastal ülesandeks teha sinna korralik discgolfi rajakaart. „Hakkasin uurima, kas ja kuidas seda teha annab,“ meenutab



Margo. Tänapäevaks on ta rajanud või haldab kokku nelja discgolfi rada. Seda kõige vabatahtlikkuse alusel, sest tunneb, et sellest on saanud tema südameasi. „Alguses oli see töö, aga siis tundsin, et peaksin alustatud edasi vedama. Mulle meeldib radade ehitamine ja planeerimine. Samuti selle juurde kuuluv organiseerimine ja majandamine. Tänapäevaks on saanud sellest südameasi, et discgolfi maakonnas veelgi populaarsemaks muutuks. See on täna minu elu osa,“ kinnitab Margo.

Muide, kevadises eriolukorras, mil üle-Eesti kehtis 2+2 reegel ka spordi tegemisel, läbisid harrastajad kehtivaid koosviibimise reegleid järgides Tõrva discgolfi rada ühes kuus koguni 800 korda.

Margo mängib ka ise discgolfi, mille juures paelub teda mitu aspekti. „See annab võimaluse iseendaga võistelda, endast parem

olla,“ arutleb mees ja lisab: „kui näiteks jalgpallis või mõnes muus tiimimängus võib keegi teine soorituse ära rikkuda, siis discgolfs teed ise oma tulemust. Jah, see pole võistlussport selle klassikalises tähenduses, aga selja saab märjaks. Lisaks annab see võimaluse 3-4 kilomeetrit korraga looduses läbida ja liikuda.“

Spordialadest meeldib Margole meeldib veel Eesti kergejõustiklastele kaasa elada. Samuti jälgib ta võimalusel Inglise Liiga jalgpalli ja Meistrite Liigat.

See, et tema kandidatuur esitati Valgamaa spordi taustajõu tiitlile, on kummardus aastepikkuse töö eest. Lisaks sellele, et Tõrva on Mulgimaa suurim linn, võiks see vabalt kanda nimetust ka „Eesti discgolfi“ pealinn. Seda just täna Margo tööle ja pühendumisele sealse spordielu taustajõuna.

Annika Parm, Credit24 turundusjuht:

Eesti spordi toetamine on meie jaoks südameasi. Kuigi möödunud kevadel jäi koduse Credit24 Võrkpalli Meistriliiga hooaeg eriolukorra tõttu lõpetamata, olime juba siis veendunud, et jätkame selle palliala taustajõuna, sest sport ja sportlased vajavad toetust hoolimata sellest, mis toimub maailmas ümber ringi. Seetõttu tekkis soov märgata ja tunnustada ka neid inimesi, kes ei ole ise küll sportlased, aga seisavad spordi selja taga, luues ja arendades võimalusi Eesti spordielu kestmiseks ja arenguks. Nii algatasimegi konkursiga maakondade spordi suurimate taustajõu leidmiseks.

Mul on väga hea meel, et on Margosuguseid inimesi, kes oma pühendumuse ja ettevõtlikkusega seisavad selle eest, et inimesed saaksid sporti teha ja sellest rõõmu tunda. Just sellised entusiastid nagu Margo on Eesti spordi tõelised tagalad!